

DLA RODZICÓW

Masa plastyczna i jej wpływ na rozwój naszych dzieci.

Jest kolorowa, o wiele bardziej miękka od plasteliny i modeliny, a ponadto pięknie pachnie – dzieci uwielbiają się nią bawić. Masa plastyczna daje początek wielu kreatywnym zabawom.

Rozwija motorykę małą u dziecka

Motoryka mała odnosi się do sprawności dłoni i palców. Jej rozwój jest kluczowy w pierwszych latach życia, wpływa bowiem w kolejnych na wiele czynności wymagających dużej precyzji np. zapinania guzików, posługiwania się sztućcami oraz pisanie.

Zabawa masą plastyczną to bardzo dobry sposób na:

- ćwiczenia sprawności palców- np. podczas lepienia małych elementów, formowania kulek, zwijania ślimaczków itp.
- ćwiczenie sprawności całych dłoni – np. podczas ugniatania większej ilości masy, czy też przeciskania jej przez foremki.

Rozwija odpowiednie napięcie mięśniowe

Lepienie i ugniatanie poprawia nie tylko precyzję i płynność ruchu rąk ale też usprawnia prawidłowy nacisk poszczególnych mięśni; przedramienia, ramienia i palców. Regularne zabawy z wykorzystaniem masy plastycznej mogą więc uchronić przed wadami napięcia mięśniowego, które przekłada się na zbyt mocny lub słaby nacisk na długopis. Skutkiem takiego zaburzenia jest problem z rysowaniem prostych linii, kształtnych liter lub figur geometrycznych.

Pobudza inicjatywę i wyobraźnię dziecka

Podczas zabawy masą plastyczną nie powinniśmy narzucać dziecku wykonania konkretnego zadania. Warto natomiast np. zachęcić malucha do ulepienia postaci z ulubionej bajki, jednak bez sugerowania, o którą bajkę lub bohatera nam chodzi. Pozwólmy by dziecko samo wyszło z inicjatywą i wykorzystało maksymalnie swoją wyobraźnię. Nie poprawiamy na siłę nawet niedoskonałych efektów pracy dziecka, co może zniechęcić go do tego typu prac plastycznych. Tworzenie trójwymiarowych postaci, budowli i rozmaitych kształtów z masy plastycznej bardzo rozwija kreatywność i uczy samodzielnej zabawy.

Przykładowe przepisy na wykonanie mas plastycznych z dzieckiem w domu

Masa solna

Przepis:

2 szklanki mąki

2 szklanki soli (można zrobić mniej lub więcej masy zachowując proporcje 2:2:1)

1 szklanka ciepłej wody

Sposób wykonania: wymieszać dokładnie składniki, tak, żeby powstała jednolita masa, która nie klei się do suchych rąk. Do masy można dodać parę kropel barwnika spożywczego lub wykorzystać mieloną kawę (kolor brązowy), sok z buraka (czerwony). Figurki z ciasta solnego można pomalować farbami plakatowymi lub wodnymi po wyschnięciu. Aby „produkt” był twardszy, po uformowaniu zostawiamy go do wyschnięcia przez noc, a następnie wkładamy do piekarnika na 45 minut (ok. 150 stopni C).

Masa solna bez soli, czyli sucha porcelana

Przepis:

½ szklanki mąki ziemniaczanej,

1 szklanka sody oczyszczonej,

½ szklanki wody.

Sposób wykonania: mieszamy sodę oczyszczoną z mąką ziemniaczaną, dolewamy wodę i podgrzewamy na małym ogniu, aż masa zacznie odchodzić od boków garnka. Na koniec figurki ulepione czy wycięte z takiej masy można pomalować zwykłymi flamastrami.

Masa solno – kukurydziana

Przepis:

2 szklanki soli

1,5 szklanki mąki kukurydzianej,

2 szklanki wody

2 łyżki oleju,

ewentualnie barwnik.

Sposób wykonania: mieszamy szklankę wody z solą, olejem i gotujemy. Mąkę kukurydzianą mieszamy z drugą szklanką wody i dodajemy do gotującej wody z solą. Mieszamy dokładnie a gdy przestygnie, zagniatamy na ciepło.

Zimny sztuczny śnieg

Przepis:

8 opakowań sody oczyszczonej,

jedna pianka do golenia.

Sposób wykonania: do miski wsypujemy sodę i dodajemy piankę mieszając razem wszystkie składniki. Już w trakcie mieszania dziecko poczuje, że masa jest chłodna. Po zagnieceniu masy wstawiamy nasz śnieg do lodówki na 30 minut. Po tym czasie sztuczny śnieg jest zimny i ma doskonałą konsystencję do zabawy. Z pewnością każde dziecko ucieszy się z takiej zabawy, jeśli tęskni za śniegiem. Taka namiastka zimnego puchu, który się nie roztopia da dziecku wiele radości. Robienie śnieżnych kul, babek i zabawa autkami lub ulubionymi zabawkami w śniegu to wspaniałe doznania sensoryczne. Zagniatanie, lepienie i formowanie wzbogaca umiejętności manualne i usprawnia małą motorykę potrzebną później do nauki pisania. Twórcze możliwości i luźna zabawa doskonale oddziałują na dziecięcą wyobraźnię zachęcając do zabawy przez długi czas. Masę można przechowywać przez kilka dni

w woreczku w lodówce.

Piankolina

Przepis:

1 kg mąki ziemniaczanej,
jedno opakowanie pianki do golenia,
odrobina płynu do mycia naczyń najlepiej białego lub bezbarwnego.

Piasek z mąki

Przepis:

8 szklanek mąki,
2 szklanki oleju,
laska kredy dla zabarwienia starta na tarce.

Piaskowa masa plastyczna

Przepis:

1 szklanka wody,
1 szklanka mąki ziemniaczanej,
2 szklanki piasku (czystego i przesianego),
stary garnek i duża łyżka do mieszania.

Sposób wykonania: podgrzać w garnku wodę z piaskiem, dodać mąkę ziemniaczaną i mieszać, aż powstanie jednolita masa. Zdjąć z ognia i zostawić do ostudzenia. Masę można podzielić na kilka części i do każdej dodać odrobinę barwnika spożywczego.

Ruchome Piaski

Przepis:

500g mąki ziemniaczanej,
1, 5 kg piasku,
woda.

Sposób wykonania: mieszamy mąkę z piaskiem, dodajemy wodę i mieszamy wszystko w misce do uzyskania odpowiedniej konsystencji.

Rosnace farby

Przepis:

Jedna równa porcja soli, mąki oraz wody.

Sposób wykonania: te trzy składniki mieszamy razem i powstaje nam bazowa masa do rosnących farb. Masę bazową możemy zabarwić barwnikami spożywczymi, startą kredą lub farbami. Farby po wypieczeniu w kuchence mikrofalowej przez około 30 sek. na mocy 800W wysychają, twardnieją i unoszą się i tworząc piękny wielobarwny efekt spieczenia.

Masa porcelanowa

Przepis:

Jedna porcja kleju „Wikoł”,
taka sama porcja mąki ziemniaczanej,
dwie łyżki cytryny,
dwie łyżki oliwki.

Można użyć, jako miarki do kleju i mąki dwóch takich samych miseczek

o pojemności 300 ml.

Sposób wykonania: do dużej miski wsypujemy mąkę ziemniaczaną, wlewamy klej, dodajemy dwie łyżki cytryny oraz dwie łyżki oliwki. Teraz wszystko razem mieszamy łyżką. Gdy ciasto zacznie się razem łączyć zagniatamy je dłońmi. Po kilku minutach masa porcelanowa jest gotowa do tworzenia dekoracji. Teraz należy ją schować do worka, ponieważ szybko wysycha. Można podzielić masę dodatkowo na trzy części. Jedną zostawić białą, a do dwóch pozostałych dodać np.: brokatu i zagnieść je razem. W ten sposób uzyskamy piękną mieniącą się masę brokatową.

Jeśli masa klei się Wam do rąk lub podczas wałkowania przykleja się do blatu posypcie sobie dłonie lub blat niewielką ilością mąki. Masę przechowujemy w szczelnie zamkniętym worku. Do wykonywania dekoracji bierzemy potrzebny w danym momencie kawałek. Ciasto wałkujemy i za pomocą foremek wycinamy dowolne kształty. Otwory do zawieszek wycinamy w łatwy sposób używając do tego słomki do napojów.

Masa porcelanowa to niezwykle efektowna i prosta w wykonaniu masa plastyczna do tworzenia rozmaitych dekoracji świątecznych. Nie trzeba jej wypiekać jak masy solnej, a barwą, delikatnością i przenikalnością światła przypomina prawdziwą porcelanę.

Śnieżno – biała masa.

Przepis:

odżywka do włosów lub balsam do ciała (biała/y lub perłowa/y),
mąka ziemniaczana.

Sposób wykonania: wyciskamy odżywkę (balsam) wsypujemy, małymi porcjami mąkę ziemniaczaną i mieszamy. Ciągłe dosypujemy małymi porcjami, aż masa będzie przypominała serek (twarożek ze śmietaną) i nie będzie się kleić do rąk. Wszystko zagniatamy. Po zabawie wystarczy masę zebrać i schować do szczelnego pojemnika, można ją wykorzystać wielokrotnie.

Ciastolina

Przepis:

½ szklanki mąki pszennej,

½ szklanki wody,

½ szklanki soli (drobnoziarnistej),

1 łyżeczka proszku do pieczenia lub kwasku cytrynowego,

2 łyżki olej,

aromat np. migdałowy, waniliowy (opcjonalnie),

barwniki (np. do barwienia jajek, najlepiej naturalne np. sok z buraka, kakao, kurkuma).

Sposób wykonania: wszystkie składniki zmieszać w garnku. Następnie podgrzewać na małym ogniu ciągle mieszając drewnianą łyżką. Masa zacznie gęstnieć. Mieszać do momentu, gdy zacznie przypominać ziemniaczane puree i nie będzie kleić się do palców. Zdjąć z ognia i poczekać aż przestygnie. Następnie wyrabiać na stolnicy lub stole przez ok. 5 minut, dzięki czemu nabierze odpowiedniej elastyczności. Teraz podzielić na kilka części i dodać wybrane barwniki (do barwienia jaj lub naturalne).

Dobra rada: jeśli chcemy uzyskać bardziej intensywne kolory ciastoliny, należy rozpuścić barwniki w gorącej wodzie i dodać na początku przygotowywania ciastoliny. Każdy kolor

musimy przygotować osobno, ale kolory będą bardziej nasycone.

Ciastolina (w wersji bez gotowania)

Przepis:

2 szklanki mąki pszennej,
1 szklanka soli (drobnej, nie w kryształkach),
2 łyżki oleju roślinnego,
2 łyżki (płaskie) proszku do pieczenia,
1 szklanka wrzącej wody,
barwniki spożywcze.

Sposób wykonania: wszystkie składniki, poza barwnikami, należy wymieszać i zagnieść, dopiero, kiedy masa przestanie się kleić do rąk, można dodać do niej barwniki. Barwnik można też dodać do wody i dopiero wtedy dodać roztwór do pozostałych składników. Można dodać barwniki na końcu, po wygnieceniu masy. Jeśli po dodaniu barwników masa zaczyna znowu lepić się do palców, dodać troszkę mąki. Ciastolinę należy przechowywać w szczelnie zamkniętych opakowaniach, najlepiej w lodówce.

Kolorowa plastelina.

Przepis:

1 ½ szklanki mąki,
100 ml wody,
60 ml oleju,
kolorowa krepina.

Sposób wykonania: w ciepłej wodzie namaczamy kolorową bibułę by otrzymać barwnik do plasteliny w wybranym kolorze. Do około 80ml kolorowej wody dodajemy olej a następnie mieszamy z mąką i wyrabiamy ciasto. Jeśli jest ono zbyt kleiste należy dodać więcej mąki.

Musująca masa z sody

Przepis:

1 kubek mąki,
1 kubek sody,
1/4 kubka oleju roślinnego.
brokat + ewentualnie barwniki spożywcze.

Sposób wykonania: wszystko wymieszać. Masa ma konsystencję lepiałego się piasku, ale w dotyku raczej suchego. Jak zabawa się znudzi to można masę spryskać octem, wlać do butelek/pojemników - masa zaczyna musować i się burzyć.

Kreda domowej roboty

Przepis:

barwnik spożywczy (w proszku),
1/2 filiżanki wody,
3 łyżki gipsu,
folia aluminiowa lub papierowe kubeczki.

Sposób wykonania: wodę, gips i barwnik dobrze razem wymieszać. Zawinąć w folię

aluminiową w rulon i zostawić do wyschnięcia. Gotowe.

Wariant 2: Napełnić kubeczki otrzymaną masą. Po wyschnięciu naciąć kubek i wyjąć z niego zaschniętą kredę. Kreda przygotowana w ten sposób nie łamie się tak często, jak ta z rulonu.

Masa papierowa (papier mache)

Przepis:

Opakowania po jajkach lub stare gazety (zwykle, czarno-białe),

woda,

duże naczynie najlepiej kubel lub miednica,

1/2 paczki kleju do tapet,

1 kg mąki.

Sposób wykonania: opakowania lub gazety pociąć na małe kawałki. Przełożyć je do naczynia i zalać wodą. Na drugi dzień porządnie wymieszać i dodać klej do tapet oraz mąkę. Jeśli masa nie jest gęsta dodać więcej mąki. Z tak przygotowanej masy można robić fantastyczne rzeczy. Po skończeniu pracy, dzieło musi schnąć, najlepiej na świeżym powietrzu, dopiero wyschnięte dzieło można pomalować.

Klej

Przepis:

100 g mąki pszennej,

0,4 – 0,5 litra wody.

Sposób wykonania: mąkę wymieszać z wodą i bardzo krótko zagotować aż powstanie masa o konsystencji kleju. Przed użyciem należy klej wystudzić. Klej można przechowywać w zamkniętych słoiczkach w lodówce przez kilka tygodni. Klej nadaje się do np. naklejanek, obklejania większych powierzchni np. balonów itp.

Opracowanie; Bożena Orlof

Źródło <http://easy-stationery.com/for-parents/masa-plastyczna-czyli-ciastolina-i-jej-wplyw-na-rozwoj-naszyc-dzieci/>

<https://mojedziecikreatywnie.pl/2016/11/sztuczny-snieg-przepis/>